

Els Clapers

Santa Maria d'Oló

Ubicació

Comarca:	Moianès
Lloc/Adreça:	Sector sud-est del terme municipal
Emplaçament	Ctra. local a St Joan d'Oló, després mas Rovira camí S-E i S uns 5 km i trencall S-E 600 m
Alçada:	496

Coordenades:

Latitud:	41.82004
Longitud:	2.03132
UTM Est (X):	419550
UTM Nord (Y):	4630249

Classificació

Número de fitxa	08258-142
Àmbit:	Patrimoni immoble
Tipologia	Conjunt arquitectònic
Segle	XIV-XX
Estat de conservació	Bo
Protecció	Inexistent
Accés	Fàcil
Ús actual:	Residencial
Titularitat	Privada
Titular:	08258A006000140000AT
Autoria de la fitxa	Jordi Piñero Subirana
Data de registre de la fitxa:	dj., 06/02/2020 - 01:00

Descripció

Masia de grans dimensions, d'origen medieval, emplaçada en una zona alta enmig d'una gran plana. Consta d'un gran cos residencial de planta irregular (de planta baixa més dos pisos) amb coberts al sud-est i est tot

formant un gran pati central (on hi havia l'era) i també amb una capella, situada a l'angle nord-est. La casa sembla composta per dues meitats. El nucli originari es trobava a la part de la dreta i tenia adossat un interessant celler de tradició gòtica, amb arcs i voltes apuntades. Al segle XVIII tota aquesta part es remodelà i s'amplià cap a ponent. A aquesta època podria correspondre el portal adovellat de l'entrada. Probablement ja al segle XIX la casa s'hauria allargat per davant amb un cos porxat. Així, la façana principal que n'ha resultat queda dividida en dues parts: la meitat dreta es distribueix en base a dos eixos d'obertures, amb un porxo a la planta baixa cobert amb volta d'aresta. La meitat esquerra, té un porxo diferent, antigament sostingut amb bigues de fusta, i una àmplia galeria amb quatre arcades al primer pis. La resta de façanes, igual que la principal, són a pedra vista i fruit de remodelacions diverses. A llevant hi havia un pas elevat que comunicava amb el cor de l'església, però l'obertura ha estat tapiada. La façana posterior tenia una eixida amb quatre arcades de maons, actualment tapiada, i una cisterna. Per la banda de ponent la casa és més alta a conseqüència d'un pendent del terreny. En algun moment es va remodelar el pati central i s'hi habilità un femer a la part dreta. L'interior de la casa estava compartimentat en dos pisos: un per als amos i un altre per els masovers. S'hi conserven dues tines.

Observacions:

Inclusa al Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Santa Maria d'Oló amb el num. 08 (Pla Especial Urbanístic 2011)

L'edifici presenta les següents inscripcions:

A la llinda d'entrada al celler: 1728 Francisco Clapes

Inscripció a la façana principal (reubicada): "1735 Francisco tengo por nombre para la Virgen servir y Clapés por sobrenombre paia con Crist"

En una reixa interior: 1917

Informació oral facilitada per Xavier Sala Ribalta

Història

En època medieval aquest mas apareix documentat amb les denominacions de Clapers o Desclapers. La primera referència que en coneixem és de 1312, quan Gerald Desciuró, porter o guardià del castell d'Oló, va donar a Pere Gurri, rector de Sant Joan d'Oló, un alou de terres que era de la propietat del mas Clapers o Desclapers (PLADEVALL, 1991: 56). L'any 1394 un tal Berenguer de Clapers, cal suposar que el cap de casa d'aquest mas, consta en la llista dels veïns que van participar en l'assemblea per tractar de la redempció dels drets senyorials del terme d'Oló. Aleshores pertanyia a la parròquia de Santa Maria d'Oló. En el fogatge de 1553 hi consta Joan Clapés, en aquest cas de la parròquia de Sant Joan d'Oló.

Al segle XVIII la família Clapés continuava al front del mas, tal com queda testimoniats en dues inscripcions on hi figura Francisco Clapés. Sembla que entorn de 1728 i 1735 el mas s'hauria ampliat considerablement. Al segle XIX hi ha constància que els propietaris eren la família Postius. Un membre d'aquesta família consta en una inscripció que hi ha en un pont proper, però ja en terme d'Avinyó. El devia finançar el propietari del mas, interessat en facilitar la comunicació amb Horta d'Avinyó, on s'enllaçava amb la carretera. El 1853, tal com indica una inscripció, es va construir la capella dedicada a la Mare de Déu dels Dolors, al costat mateix de la casa. Els Clapers tenia un molí fariner, que està situat a la riera de Malrubí (entre Vilagonella i el Berenguer), però ja en terme d'Avinyó. Actualment sols en resta un pany de paret de grossos carreus i al costat l'ample rec i la bassa (AYMAMÍ; PALLARÈS, 1994: 52).

Segons informació oral, l'últim membre de la família Postius va morir sense descendència el 1917, a causa de l'epidèmia de grip. En aquesta data encara va tenir temps de fer obres, tal com es desprèn de la inscripció en una reixa. Una descendent dels Postius, de Manresa, ha fet un treball escolar sobre la masia i la família. En aquesta època va comprar el mas un pastor de la muntanya, i després passà per diferents propietaris. En un document de 1941 consta que el propietari era Ramon Gasòliva Pons, que devia fer obres d'arranjament

a la capella perquè rep permís del bisbe per celebrar-hi missa. També sembla que en va ser propietari un tal Ramon Prat. Entorn de 1960 els Clapers es va vendre a una indústria paperera que en va explotar el bosc. Llavors la casa va quedar abandonada. Quan aquesta empresa va fer fallida, pels volts de 1980, va comprar el mas Ramon Sala Casadesús, que durant els anys de la Guerra Civil, sent ell petit, havia viscut a la casa amb els seus pares que hi feien de masovers. A partir d'aleshores els Sala van rehabilitar progressivament el mas. Pels volts de l'any 2000 el fill, Xavier Sala Ribalta, va implementar-hi un projecte de casa de colònies; per això actualment els Clapers forma part de la xarxa d'albergs i cases de colònies.

Bibliografia

AYMAMÍ DOMINGO, Gener; PALLARÈS-PERSONAT, Joan (1994). Els molins hidràulics del Moianès i de la riera de Caldes. Arxiu Bibliogràfic Excursionista de la Unió Excursionista de Catalunya; Rafael Dalmau Editor, Barcelona, p. 52.

FREIXA, Iluís (1978). Esglésies parroquials i capelles del municipi d'Oló. (amb aportacions de Mn. Antoni Pladevall, Josep Galobart i Jaume Sala).

PLADEVALL, Antoni; FERRER, Llorenç i altres (1991). "Oló als temps medievals", "Època moderna i contemporània", Oló, un poble, una història. Associació Castell d'Oló, Santa Maria d'Oló, p. 56, 72, 107, 206.

SOLÀ BACH, Sebastià (2011). Pla Especial Urbanístic del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable. Municipi de Santa Maria d'Oló, fitxa núm. 08.

